

Když se mi porouchá rádio a kvičí, když se porouchá televizor a syčí, když se porouchá gramofon a skučí, když se porouchá vysavač a namísto sání vyfukuje smetí, snažím se zachovat klid. Klid ztrácím až později, v opravně. Příslušný odborník u pultu bere porouchaný předmět do ruky, zkouší jej a k mému ponížení zjišťuje, že rádio hraje bezvadně, gramofon neskučí, vysavač saje a televizor televizoruje. (R. Křestán, Slepíčí krok)

Rozbor komunikační situace

1. Text je úryvkem novinového příspěvku. O jaký žánr se bude s největší pravděpodobností jednat?
2. Poslední slova první a druhé věty se svým zněním podobají: *kvičí – syčí*. O jaký jev se jedná? Kde všude se s ním můžeme setkat?

Syntaktický rozbor

1. Jakým skladebným útvarem je první větný celek?
2. Kolik vět ho tvoří?
3. V jakém syntaktickém vztahu jsou vedlejší věty?
4. Provedte skladebný rozbor hlavní věty v prvním větném celku.
5. Naznačte schematicky stavbu třetího větného celku (začínajícího slovy *Příslušný odborník...*).
6. V tomto větném celku provedte skladební rozbor první věty hlavní.

Lexikální a slovotvorný rozbor

1. Vyhledejte v ukázce slova cizího původu.
2. Vyhledejte slova zvukomalebná.
3. Jak jsou utvořena podstatná jména *vysavač, odborník, opravna* a jaký mají význam?
4. Provedte rozbor stavby slova (rozbor morfemický) u výrazů *porucha* a *porouchat*.
5. Uveďte co nejvíce slov (alespoň 4) obsahujících základní podobu kořene *-ruch-*. Uveďte slova s tímž kořenem se změkčenou souhláskou (také alespoň 4)

Slovnědruhový a tvaroslovný rozbor

1. Určete slovní druhy slov *když, namísto, sání, až, mému, že*.
2. Určete mluvnické kategorie u výrazu *smetí*.
3. Převeďte do množného čísla spojení *do ruky*?
4. Uveďte vzor slova *rádio*. Uveďte tvary množného čísla a určete jejich vzor.
5. Nahraďte tvar *mi* v textu jiným tvarem s týmž významem. Kterého tvaru se užívá po předložce?
6. Nahraďte tvar *jej* v textu jiným tvarem s týmž významem.
7. Určete třídu a vzor sloves *zjišťuje* a *saje*.

Rozbor zvukové stránky

1. V čem „vězí“ z hlediska zvukové stránky zvukomalebnost zvukomalebných sloves v tomto úryvku.

Stylistický rozbor

1. O co se jedná v případě užití neobvyklého výrazu *televizoruje*; proč ho autor zvolil?
2. Vyjádřete totéž nepříznavým jazykovým prostředkem.